

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра соціальної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАТОПСИХОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

перший рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 6.053 Психологія _____

(код і назва спеціальності)

кваліфікація _____ бакалавр з психології _____

Робоча програма

ПАТОПСИХОЛОГІЯ

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від. “ 27 ” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри соціальної психології

_____ (підпис) (Большакова А.М.)
(прізвище та ініціали)

. “ 27 ” серпня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Дисципліни за вибором студентів (ППВС)	
	<u>6.053 Психологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.053 Психологія</u>	Рік підготовки: 2-й	
Змістових модулів – 1		Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)			4-й
Загальна кількість годин – 90			Лекції 20 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,8		Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Практичні _____ год.
	Семнарські 14 год.		
	Самостійна робота 56 год.		
	Індивідуальні завдання: _____ год.		
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 34/56

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Патопсихологія» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки посилює теоретичну та практичну професійну підготовку бакалаврів з психології.

Мета: ознайомлення студентів із теоретичними та методологічними основами та системою знань про зміст та визначення детермінант та особливостей поведінки осіб з психічними аномаліями.

Завдання:

- ознайомити студентів з основними напрямками сучасної патопсихології;
- ознайомити студентів із теоретичними знаннями з психологічних аспектів поведінки людей з психічними аномаліями, здатних до оцінки такої поведінки в професійній діяльності.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> • володіння культурою аналізу, діагностики, патологічних станів та проявів особистості; • володіння навичками аналізу психічного стану в різних ситуаціях; • наявність високого науково-теоретичного рівня патопсихологічної підготовки; • сформованість мотивації до діагностики патологічних проявів; • вміння робити обґрунтовані висновки, аналізувати успіхи та помилки; • проведення роботи з типовими патологічними ситуаціями. 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність продемонструвати базовий рівень знання та розуміння основних компонентів патопсихології; • здатність враховувати симптоматику розладів відчуттів, сприйняття, пам'яті, мислення, свідомості. • здатність травматичні та інтоксикаційні психози.; • здатність до самодіяльності та творчості в підході до виконання завдань; • здатність використовувати передовий науково-теоретичний матеріал в дослідженнях афективних розладів психіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні поняття та положення дисципліни;
- критерії психічного здоров'я;
- класифікацію і характеристику основних патопсихологічних синдромів;
- критерії діагностування основних патопсихологічних синдромів та їх симптоматичний склад;

вміти:

- володіти понятійним апаратом патопсихології;
- проводити первинне інтерв'ю з особою стосовно статусу її психічного здоров'я;
- володіти навичками першочергової діагностики основних психічних розладів особистості.

Мати **навички** використання найбільш поширених прийомів та методів діагностики патологічних проявів та особливостей поведінки осіб.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основні патопсихологічні синдроми та психічні аномалії

Тема № 1. Історія становлення патопсихології, її предмет, завдання та міждисциплінарні зв'язки

Тема № 2. Патопсихологічні симптоми і синдроми. Структура синдрому. Класифікації психічних розладів

Тема № 3. Органічні захворювання головного мозку. Екзогенні і соматогенні психічні розлади

Тема № 4. Епілепсія. Психічні розлади внаслідок вживання психоактивних речовин

Тема № 5. Шизофренія. Розлади марення.

Тема № 6. Маніакально-депресивний психоз. Афективні розлади психіки. Психогенні захворювання

Тема № 7 Розумова відсталість (олігофренія). Аномалії розвитку

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	с	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Основні патопсихологічні синдроми та психічні аномалії						
Тема № 1. Історія становлення патопсихології, її предмет, завдання та міждисциплінарні зв'язки	12	2	2			8
Тема № 2. Патопсихологічні симптоми і синдроми. Структура синдрому. Класифікації психічних розладів	14	4	2			8
Тема № 3. Органічні захворювання головного мозку. Екзогенні і соматогенні психічні розлади	14	4	2			8
Тема № 4. Епілепсія. Психічні розлади внаслідок вживання психоактивних речовин	14	4	2			8
Тема № 5. Шизофренія. Розлади	12	2	2			8

марення.					
Тема № 6. Маніакально-депресивний психоз. Афективні розлади психіки. Психогенні захворювання	12	2	2		8
Тема № 7 Розумова відсталість (олігофренії). Аномалії розвитку	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	90	20	14		56
Усього годин	90	20	14		56

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1. Історія становлення патопсихології, її предмет, завдання та міждисциплінарні зв'язки	2
2.	Тема № 2. Патопсихологічні симптоми і синдроми. Структура синдрому. Класифікації психічних розладів	2
3.	Тема № 3. Органічні захворювання головного мозку. Екзогенні і соматогенні психічні розлади	2
4.	Тема № 4. Епілепсія. Психічні розлади внаслідок вживання психоактивних речовин	2
5.	Тема № 5. Шизофренія. Розлади марення.	2
6.	Тема № 6. Маніакально-депресивний психоз. Афективні розлади психіки. Психогенні захворювання	2
7.	Тема № 7 Розумова відсталість (олігофренії). Аномалії розвитку	2
	Разом	14

6. Теми практичних занять Не передбачено

7. Теми лабораторних занять Не передбачено

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п		Денна форма
1	Тема № 1. Історія становлення патопсихології, її предмет, завдання та міждисциплінарні зв'язки	8
2	Тема № 2. Патопсихологічні симптоми і синдроми. Структура синдрому. Класифікації психічних розладів	8
3	Тема № 3. Органічні захворювання головного мозку. Екзогенні і соматогенні психічні розлади	8
4	Тема № 4. Епілепсія. Психічні розлади внаслідок вживання психоактивних речовин	8
5	Тема № 5. Шизофренія. Розлади марення.	8
6	Тема № 6. Маніакально-депресивний психоз. Афективні розлади психіки. Психогенні захворювання	8
7	Тема № 7 Розумова відсталість (олігофренії). Аномалії розвитку	8
	Разом	56

9. Індивідуальні завдання

1. Етіологія і патогенез психічних розладів. Фактори ризику виникнення психопатології.
2. Психопатологічні симптоми і синдроми.
3. Розлади психотичного і невротичного рівня.
4. Продуктивна і негативна симптоматика психопатології.
5. Регістри психічних розладів.
6. Поняття іпохондрії та її значення.
7. Маскована депресія, дистимія, велика депресія.
8. Істеричні конверсійні розлади.
9. Астенічний синдром.
10. Основні підходи до побудови нозологічної класифікації. МКХ-10.
11. Основні підходи до побудови нозологічної класифікації. DSM-IV.
12. Атрофічні (дегенеративні) захворювання головного мозку.
13. Судинні захворювання головного мозку.
14. Психічні розлади інфекційної природи.
15. Психічні розлади при пухлинах головного мозку.
16. Інтоксикаційні психози.
17. Психічні розлади при соматичних захворюваннях.
18. Епілепсія і епілептиформні розлади.
19. Великі та малі епілетичні випадки.
20. Алкоголізм. Ступені сп'яніння та стадії захворювання.
21. Особливості мотиваційної, емоційно-вольової та характерологічної сфери хворих на алкоголізм.
22. Особливості мотиваційної, емоційно-вольової та характерологічної сфери хворих на наркоманію.
23. Особливості мотиваційної, емоційно-вольової та характерологічної сфери хворих на токсикоманію.
24. Шизофренія. Теорії патогенезу і етіологія.
25. Систематика шизофреній.
26. Хронічні шизотипічні маренневі психози.
27. Клінічна картина шизофреній та їх диференціальна діагностика.
28. Систематика афективних психозів.
29. Маніакально-депресивний психоз. Клінічна картина.
30. Маніакально-депресивний психоз. Етіологія і патогенез.
31. Систематика психогенних розладів.
32. Реактивні психози.
33. Неврози та неврозоподібні реакції.
34. Розлади особистості та критерії їх діагностики.
35. Олігофренії. Систематика та критерії діагностики.
36. Особливості особистості при дебільності. Криміногенне значення дебільності.
37. Принципи допомоги та тактика дій при виникненні психомоторного збудження.
38. Принципи допомоги та тактика дій при відмові від їжі.

39. Принципи допомоги та тактика дій при виникненні делірію, що складно протікає.

40. Принципи допомоги та тактика дій при виникненні епілептичного статусу.

41. Принципи допомоги та тактика дій при фебрильній шизофренії.

42. Принципи допомоги та тактика дій при виникненні злякисного нейролептичного синдрому.

43. Принципи допомоги та тактика дій при виникненні отруєння психоактивними речовинами.

10. Методи навчання

Методи навчання, що використовуються у процесі лекційних занять:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час семінарських занять:

- опитування;
- виконання вправ та завдань;
- робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо);
- самостійна робота.

11. Методи контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений іспит. Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації (результати модуля), б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати семінарських занять.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Залік	Сума
Змістовий модуль №1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	20	100
10	10	10	10	15	15	10		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

№ з/п	Найменування методичних матеріалів	Рік вида ння	Наявність в бібл. примірн.	Ел. варіан т	Код
1	2	3	5	6	7
1. ТЕКСТИ ТА КОНСПЕКТИ ЛЕКЦІЙ					
1	1. Бизюк А.П. Патопсихология. Краткий курс в контексте общей и клинической психологии / под ред. Л. Шипицыной. – М. : Речь, 2010. – 416 с.	2010	1	+	
2. СЛОВНИКИ, ДОВІДНИКИ					
1	Большой психологический словарь / Под ред. Б.Г. Мещерякова, В.П. Зинченко.- СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2003.- 672 с.	2003	2	-	
2	Дьяченко М.И.. Психологический словарь-справочник / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович.- Минск: Харвест, 2001.- 576 с.	2001	1	-	
3	Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова.- М.: Педагогика-Пресс, 1999.- 439 с.	1999	1		
4	Ребер Артур. Большой толковый психологический словарь. В 2-х т. / Артур Ребер ; The Penguin.- М.: АСТ, 2001.	2001	1		
5	Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин.- Минск: Харвест, 2003.- 800 с.	2003	1		

14. Рекомендована література

Базова

1. Балабанова Л.М. Судебная патопсихология (вопросы определения нормы и отклонений) / Л.М. Балабанова. – Д. : Сталкер, 1998. – 432 с.
2. Блейхер В.М. Клиническая патопсихология / В.М. Блейхер. – Ташкент : Медицина, 1976. – 326 с.
3. Жариков Н.М. Психиатрия : учебник / Н.М. Жариков, Ю.Г. Тюльпин. – М. : Медицина, 2002. – 544 с.
4. Зейгарник Б.В. Патопсихология. Основы клинической диагностики и практики / Б.В. Зейгарник. – М. : Эксмо, 2009. – 368 с.

5. Клиническая психология : учебник для вузов / под. ред. Б.Д. Карвасарского. – СПб. : Питер, 2010. – 864 с.
6. Мартинюк А.І. Патопсихологія : навчальний посібник для ВНЗ / А.І. Мартинюк. – К. : ЦУЛ, 2008. – 208.
7. Орлова А.Е. Патопсихология : учебник / А.Е. Орлова, Р.В. Козьяков, Н.С. Козьякова. – М. : Юрайт, 2011. – 240 с.
8. Коркина М.В. Психиатрия : учебник / М.В. Коркина, Н.Д. Лакосина, А.Е. Личко. – М. : Медицина, 1995. – 608 с.
9. Обухов С.Г. Психиатрия / под. ред. Ю.А. Александровского. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 352 с.

Допоміжна

1. Блейхер В.М. Клиническая патопсихология. Руководство для врачей и клинических психологов / В.М. Блейхер, И.В. Крук, С.Н. Боков. – М. : МОДЭК, 2009. – 624 с.
2. Самохвалов В.П. Психиатрия : учеб. пособие для студентов мед. вузов / В.П. Самохвалов, А.А. Коробов, В.А. Мельников и др. – К. : Здоровье, 2002. – 324 с.
3. Судебная психиатрия : учебное пособие для студентов вузов / Э.Б. Царгясова, З.О. Георгадзе. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 239 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Научная электронная библиотека <http://elibrary.ru/defaultx.asp>
2. Наукова періодика України <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
3. Экзистенциальная и гуманистическая психология (информационный сайт) <http://hpsy.ru/>
4. Библиотека Института психотерапии и клинической психологии <http://www.psyinst.ru/library.php>
5. Полнотекстовая база данных изданий по психологии и педагогике http://psyjournals.ru/journal_catalog/index.shtml
6. Психологи: журнал Высшей школы экономики <http://psy-journal.hse.rufull/>
7. Онлайн библиотека по психологии и саморазвитию. http://www.koob.ru/practic_psychology/
8. Электронные психологические словари по психологии. (<http://azps.ru/handbook/>; <http://psi.webzone.ru/>)
9. Материалы по контролю сознания и деструктивным культам <http://evolkov.net/cults/>